

**Tarkistetut PEFC-sertifioinnin
vesiensuojelukriteerit
ja
seurantatuloksia vesiensuojelun
laadusta uudistusaloilla**

Oulu 29.9.2009

Kalle Vanhatalo
Tapio, Metsä ja ympäristö

Standardien tarkistaminen 2008-09

- PEFC-järjestelmä edellyttää, että kansalliset metsäsertifikaatiostandardit tarkistetaan viiden vuoden välein
- Tarkistamistyössä oli mukana yhteensä 40 metsätalouden organisaatiota ja sidosryhmää
- Tarkistetut standardit valmistuivat 5/2009
  - Nyt haussa kansainvälisen PEFC:n hyväksyminen
  - Käyttöönotto todennäköisesti syksyllä 2010
  - Ensimmäiset uuden standardin mukaiset auditoinnit syksyllä 2011
- Standardit netissä: www.pefc.fi

Standardityöryhmässä mukana olleet tahot:

- FINBIO – Suomen Bioenergiayhdistys
- Graafinen teollisuus ry
- Kirjapainoteollisuuden työnantajaliitto ry KTT
- Kirkkohallitus
- Koneyrittäjien Liitto ry
- Luomuliitto ry
- L&T Biowatti Oy
- Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y.
- METO - Metsäalan Asiantuntijat ry
- Metsäalan Kuljetusyrittäjät ry
- Metsähallitus
- Metsäliitto Osuuskunta
- Metsänhoitajaliitto ry
- Metsästäjien Keskusjärjestö
- Metsäteollisuus ry
- Paliskuntain yhdistys
- Paperiliitto ry
- Puuenergia ry
- Puu- ja erityisalojen Liitto
- Puusepänteollisuuden Liitto ry
- Puuteollisuusyrittäjät ry
- RASI ry
- Saamelaiskäräjät
- Sahayrittäjät ry
- Stora Enso Oyj Metsä
- Suomen Kuluttajaliitto ry
- Suomen Latu ry
- Suomen Kuntaliitto
- Suomen luontoyrittäjyysverkosto ry
- Suomen Metsästäjiliitto ry
- Suomen metsätieteellinen seura
- Suomen metsätilanomistajien liitto ry
- Suomen Sahat ry
- Suomen Suunnistusliitto
- Suomen 4H-liitto
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund - SLC r.f.
- Tornator Oy
- UPM Kymmene Oyj Metsä
- Ympäristöasiantuntijoiden Keskusliitto YKL ry
- Metsäkeskus Häme-Uusimaa

Tarkistettut kriteerit

1 Lakisääteisiä vaatimuksia noudatetaan

2 Metsien puusto säilytetään elinvoimaisena hiilinieluna

3 Puuston terveydestä huolehditaan

4 Metsänuudistamisessa käytetään Suomen luontaiseen lajistoon kuuluvia puulajeja

5 Energiapuuta korjataan kestävästi UUSI

6 Metsäsuunnittelulla edistetään metsien kestävää hoitoa ja käyttöä

7 Taimikoita hoidetaan puuntuotannon turvaamiseksi

8 Yksityismetsien ensiharvennus- ja hankintahakkuita edistetään puuston kasvukunnon parantamiseksi

9 Suojelualueiden suojeluarvot turvataan

10 Arvokkaiden elinympäristöjen ominaispiirteet säilytetään

11 Suoluontoa säilytetään

12 Uhanalaisten lajien tunnetut elinpaikat turvataan

13 Säästö- ja lahoppuustoa jätetään metsätalouden toimenpiteissä

14 Muuntogeenistä metsänviljelyaineistoa ei käytetä

15 Metsätiesuunnitelmiin sisältyy ympäristöselvitys

16 Tulen hallitulla käytöllä edistetään luonnon monimuotoisuutta

17 Vesistöjen ja pienvesien läheisyydessä toimittaessa huolehditaan vesiensuojelusta

18 Vesiensuojelusta huolehditaan kunnostusojituskohteilla

19 Pohjavesien laatu turvataan metsätalouden toimenpiteissä

20 Metsien hoidossa käytetään vain biologisesti hajoavia kasvinsuojeluaineita

21 Työntekijöiden osaaminen varmistetaan

22 Työturvallisuudesta, työhyvinvoinnista ja tasa-arvosta huolehditaan

23 Työnantajavelvoitteita noudatetaan

24 Metsänomistajien osaamista edistetään

25 Lasten ja nuorten metsätietämystä edistetään

26 Jokamiehenoikeudet turvataan

27 Metsien monikäyttöedellytyksiä edistetään UUSI

28 Porotalouden toimintaedellytykset turvataan

29 Saamelaiskulttuurin ja saamelaisten perinteisten elinkeinojen toimintaedellytykset turvataan saamelaisten kotiseutualueella saamelaisten kestävä kehityksen mukaisesti

Vesiensuojelua koskevat tarkistettut kriteerit

- 1 Lakisääteisiä vaatimuksia noudatetaan
- 5 Energiapuuta korjataan kestävästi, UUSI
- 15 Metsätiesuunnitelmiin sisältyy ympäristöselvitys
- 17 Vesistöjen ja pienvesien läheisyydessä toimittaessa huolehditaan vesiensuojelusta
- 18 Vesiensuojelusta huolehditaan kunnostusojituskohteilla
- 19 Pohjavesien laatu turvataan metsätalouden toimenpiteissä

1: Lakisääteisiä vaatimuksia noudatetaan

- Kriteeri laajennettiin koskemaan kaikkea metsä-, ympäristö- ja työlainsaadäntöä
- Auditoinnissa huomioidaan tuomioistuimen ja viranomaisen päätökset, joissa todetaan rikotun mm:
  - Vesilakia
  - Ympäristönsuojelulakia (ei vanhassa)

5: Energiapuuta korjataan kestävästi

- "Energiapuuta korjaavalla organisaatiolla on käytössään alan toimijoiden ja tutkimustahojen yhdessä laatimat ohjeet uudistus- ja harvennushakkuualoilla kestävästi tehtävästä energiapuun korjuusta. Ohjeissa on määritelty muun muassa ... tarvittavat vesiensuojelutoimenpiteet."
- "Ohjeilla" tarkoitetaan esim. Tapion suosituksia
- Vesiensuojelun laadun on oltava luontolaatutulosten mukaan hyvä vähintään 90 % uudistusalojen korjuukohteista

15: Metsätiesuunnitelmiin sisältyy ympäristöselvitys

- "Ympäristöselvitykseen tulee sisältyä ... arvio metsätien tekemisen vaikutuksista sen vaikutuspiirissä oleviin vesistöihin ja tarvittavat vesiensuojelutoimenpiteet."
- → ei muutoksia vanhaan

17: Vesistöjen ja pienvesien läheisyydessä toimittaessa huolehditaan vesiensuojelusta

- Vesistöjen ja pienvesien (pl. norojen) varteen jätetään kiintoaine- ja ravinnekuormitusta sitova suojakaista.
- Suojakaistalta voidaan korjata muuta puustoa kuin säästöpuita ja tehdä taimikonhoitotöitä.
- Suojakaistaa ei muokata metsänuudistamista varten, ei lannoiteta, kaistalta ei nosteta kantoja, ei raivata pensaskerroksen kasvillisuutta eikä käytetä kemiallisia kasvinsuojeluaineita. Latvusmassan jättämistä suojakaistalle vältetään.
- Suojakaista minimileveys on 5 m (aiemmin 3-5 m)

18: Vesiensuojelusta huolehditaan kunnostusojituskohteilla

- Metsäorganisaatioiden laatimiin kunnostusojitusuunnitelmiin sisältyy vesiensuojelusuunnitelma, johon sisältyvät vesiensuojelutoimenpiteet on toteutettu tarkoituksenmukaisella tavalla.
- → Ei muutosta aiempaan kriteeriin

19: Pohjavesien laatu turvataan metsätalouden toimenpiteissä

- Metsäorganisaatioilla on käytössään tai saatavilla 1. ja 2. luokan pohjavesialueiden sijaintitiedot
- Torjunta-aineiden ja lannoitteiden käytön rajoitukset on otettu huomioon metsäorganisaatioiden työohjeissa ja suosituksissa.
- Kemiallisia kasvinsuojeluaineita ei käytetä 1. tai 2. luokan pohjavesialueilla.
- 1. luokan pohjavesialueilla ei käytetä lannoitteita.
- **Kantoja ei korjata 1.luokan pohjavesialueilta (uusi vaatimus)**

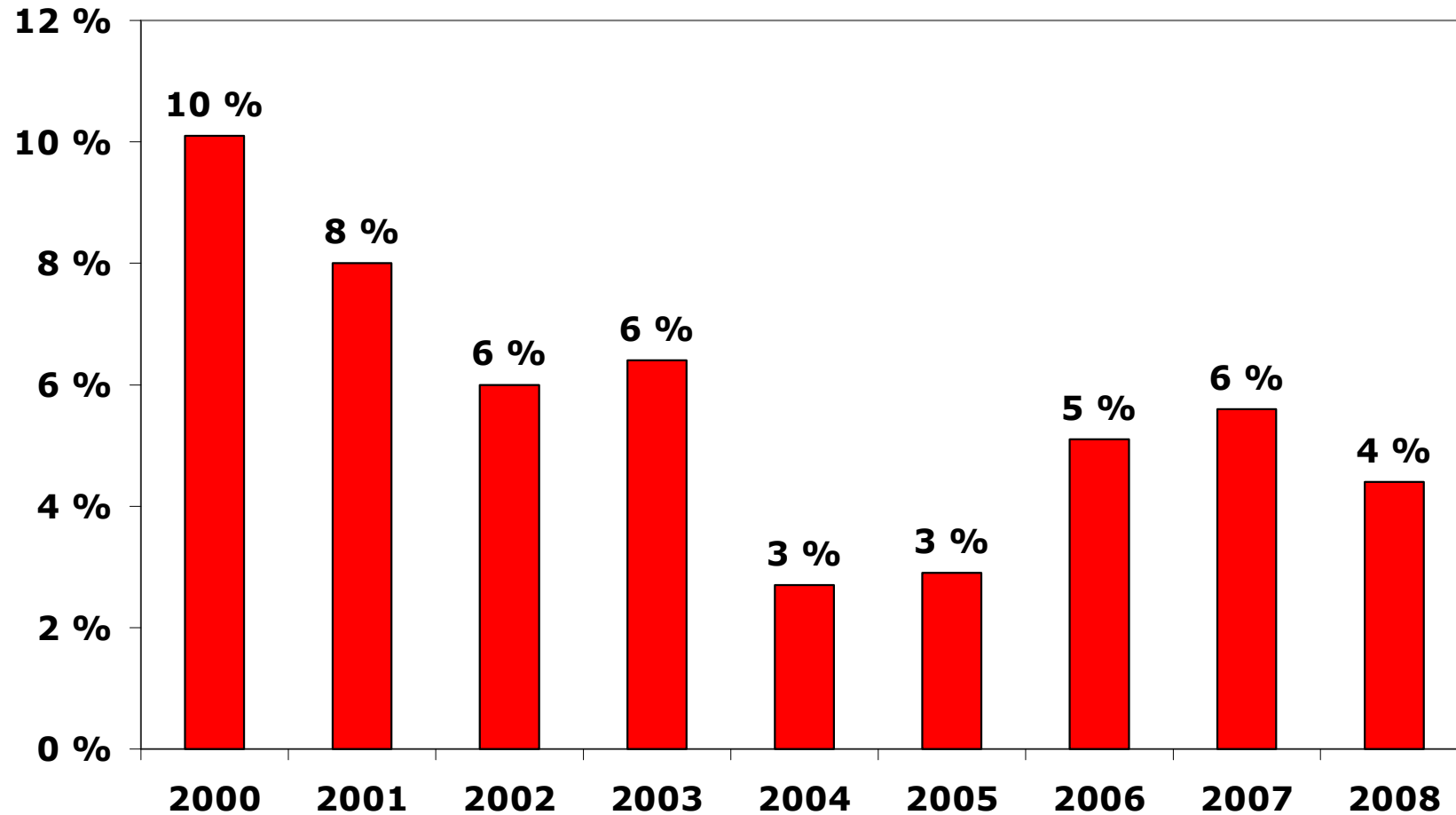
Luonnonhoidon laadunseuranta

Tuloksia yksityismetsien ja yhtiöiden metsien vesiensuojelun laadusta uudistusaloilla 2006-08

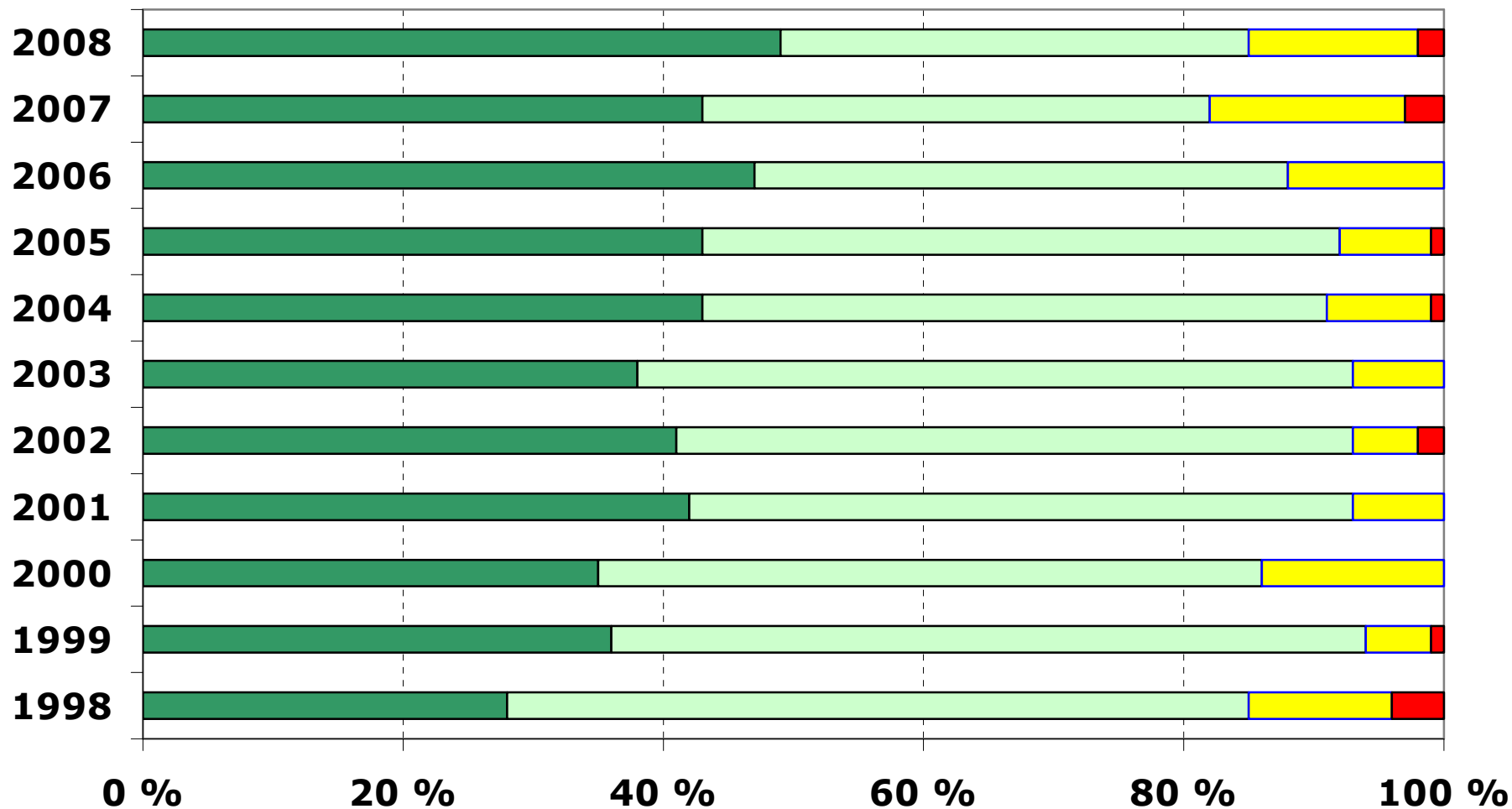
Vesiensuojelun arviointi

- Vesiensuojelullisesti huomionarvoisia kohteita keskimäärin 35 % kaikista uudistusaloista
  - Vesistöihin tai pienvesiin rajoittuvaa rantaviivaa arvioitiin yhteensä 107 km 2006-08 aikana
  - Puutteellista vesiensuojelun suojakaistaa havaittiin keskimäärin 5 % rantaviivan pituudesta
- Uudistushakkuisiin rajoittuvaa rantaviivaa vuosittain koko maassa n. 5000 km
- Puutteellista suojakaistaa vuosittain n. 250 km

Puutteellisen suojakaistan osuus vesistöjen ja pienvesien rantaviivan pituudesta

Vesiensuojelun laatu maanmuokkauksessa

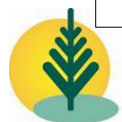

Erinomainen

Hyvä

Välttävä

Heikko

TAPIO

Vesiensuojelu ojitusmätätystyiskohteissa

- Ojitusmätätysty yleistynyt, osuus tällä hetkellä n. 10-15 % muokkausalaasta
- Ojitusmätätystyiskohteilla (turvemaat, soistuneet kivennäismaat) tehdään tavallisesti ojitus- ja naveromätätysty sekä vanhojen ojien perkaamista

Toteutetut vesiensuojelutoimenpiteet ojitusmätästyskohteissa

Menetelmä:

- Laskeutusallas
- Pintavalutus
- Kaivukatkoja
- Lietekuoppia
- **Ei mitään näistä**

Osuudella kohteista:

4 %
21 %
24 %
29 %
37 %

Yleisimmät puutteet hakkuiden vesiensuojelussa

- **Osittain liian kapea suojakaista**
- **Liian kapea suojakaista**
- **Pahat urapainumat ojan/vesistön varressa**

Yleisimmät puutteet maanmuokkauksen vesiensuojelussa

- **Ojat/naverot kaivettu suoraan vanhaan ojaan**
- **Osittain liian kapea suojakaista**
- **Liian kapea suojakaista**
- **Havaittavissa ravinne- tai kiintoainekuormitusta**

